

Éves Gyermekvédelmi Jelzőrendszeri Tanácskozás **2020. február 26.**

Az előző évekhez hasonlóan, 2020-ban is megszervezte a Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatósága (FESZGYI) Család- és Gyermekjóléti Alapellátási Egysége az **Éves Gyermekvédelmi Jelzőrendszeri Tanácskozást**, „Az együttműködés kérdései- eltérő vagy megegyező érdekek? A krízisben rejlő lehetőségek és kivezető utak” címmel.

1

A Tanácskozásnak idén is a kerületi BGSZC Szent István Közgazdasági Szakgimnáziuma és Kollégiuma adott otthont, 2020. 02. 26. szerdán, 8.30-15.00 óra között, melyet ezúton is köszönünk az iskola vezetésének.

Az észlelő-és jelzőrendszer működtetése állami, önkormányzati feladat. Az országban mindenhol az önkormányzati fenntartású intézmények, így Ferencvárosban a FESZGYI család-és gyermekjóléti szolgáltatójának jogszabályban rögzített feladata az észlelő-és jelzőrendszer működtetése és koordinálása.

A rendszer alapjait a 1997. évi XXXI. törvény „A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról” fektette le, majd egyéb jogszabályok egészítik ki, és határozzák meg a gyermekvédelmi jelzőrendszer szereplőinek körét, valamint jelzési, együttműködési kötelezettséget állapítanak meg számukra.

Az észlelő-és jelzőrendszeri tagok közti együttműködést a IX. kerületben a gyermeki jogok figyelembe vételével, e jogok valódi tartalommal való megtöltésével kívánjuk működtetni. Fontosnak tartjuk továbbá, hogy a jelzőrendszeri tagok részéről a jelzés megtételével ne érjen véget a szakmai együttműködés, hiszen a gyermek érdekében történő közös munkában nélkülözhetetlen a szakmák egymás közti kommunikációja, egyeztetése.

Az észlelő-és jelzőrendszer tagjai:

- az egészségügyi ellátórendszer (védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos)
- személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók
- a közoktatási intézmények
- a rendőrség;
- az ügyészség;
- a bíróság;
- a pártfogó felügyelői szolgálat;
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek;
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása;
- javítóintézet, gyermekjogi képviselő;
- fővárosi és megyei kormányhivatal;
- az állam fenntartói feladatainak ellátására kijelölt szerv;
- munkaügyi hatóság;

Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények
Igazgatósága
Családtámogató és Gyermekjóléti Központ

- egyesületek, alapítványok, társadalmi szervezetek; egyházak;
- állampolgárok.

Az észlelő-és jelzőrendszeri együttműködés célja a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése.

2

A Tanácskozás programja:

8.30-9.00: Regisztráció (kávé, pogácsa)

9.00-9.15: Köszöntőt mond: **Baranyi Krisztina**, polgármester helyett **Döme Zsuzsanna** alpolgármester

A tanácskozást megnyitja: **Gedeon Andor**, FESZGYI igazgató, a tanácskozást moderálja Gergely Gabriella jelzőrendszeri felelős és tanácsadó

9.15-9.30: **Dr. Herczog Mária**, Család, Gyermek, Ifjúság Egyesület, szociológus: *„Merre tart a gyermekvédelem itthon és külföldön?”* videóbejelentkezés

9.30-9.45: **Gergely Gabriella**, FESZGYI jelzőrendszeri felelős és tanácsadó: Gondolatok a rendezvény tervezéséről, céljáról *„Összegzés a 2019. évi észlelő- és jelzőrendszeri tevékenységről”*

9.45-10.30: **Dr. Sánta Nóra és Dr. Varga Felícia**, Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány, gyermekjogi szakértők: *„A gyermeki jogok érvényesülése a segítő szakmákban és az oktatásban-a szakember felelőssége”* c. előadás

10.30-11.15: **Rákár-Szabó Natália**, Kétté Alapítvány elnöke, szociálpolitikus, pszichológus *„Traumát átélt gyerekekkel másképp - a Vadon és Kalandterápia lehetőségei a természetben és városi környezetben”* c. előadás

11.15-11.30: Szünet

11.30-12.15: **Dr. Baran Brigitta**, SOTE Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika, egyetemi docens, a Semmelweis Egyetem Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika Forenzikus Pszichiátriai Részlegének szakmai vezetője: *„Pszichiátriai betegséggel élő szülők és gyermekeik- szülői kompetenciák és kockázati tényezők, megelőzési és együttműködési lehetőségek”* c. előadás

12.15-13.00: **Boreczky Ágnes**, ELTE PPK Interkulturális Pszichológiai és Pedagógiai Központ, professzor emerita: *„Családi kultúrák és a kultúraazonos megközelítés lehetőségei a családsegítésben”* c. előadás

13.00-13.30: Ebéd (szendvicsebéd)

13.30-15.00: Szekciók

Szekciók:

- 1. szekció: Vidané Ugrin Erzsébet**, Magyar Kapcsolatügyeleti Mediátorok Országos Szakmai Szövetség (MAKAMOSZ) senior mediátor, szupervizor: *„Az erőszakmentes kommunikáció, mint a segítő szakmák eszköze”*
- 2. szekció: Rákár-Szabó Natália**, Kétté Alapítvány elnöke, szociálpolitikus, pszichológus és **Szabó Gábor Timur**, Kétté Alapítvány szakmai vezetője, pszichológus *„A tapasztalati tanulástól a vadon-kalandterápiáig - gyakorlat és alkalmazhatóság”*

3

Rákár-Szabó Natália, a Kétté Alapítvány elnökének előadása

A Tanácskozáson előadást tartó szakemberek vállalták és hozzájárultak ahhoz, hogy előadásaik anyagát közzétegyük, és ezúton a hallgatóság és azok a jelzőrendszeri tagok is, akik egyéb elfoglaltságuk miatt nem tudtak személyesen eljönni, vagy állampolgárként, kerületi lakosként érdeklődnek a téma iránt, hozzájuthassanak az elhangzott szakmai anyagokhoz.

Dr. Varga Felícia, a Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány munkatársának előadása

Dr. Herczog Mária, a Család, Gyermek, Ifjúság Egyesület elnökének előadása

Az évben ez az egyetlen olyan alkalom, melyre a kerület minden jelzőrendszeri tagját meghívjuk, így lehetőséget adva új információk, tudások elsajátítására, a meglévő tudások rendszerezésére, a jelzőrendszeri tagok egymás közti kapcsolatépítésére, és a közös gondolkodásra. Az évente hat alkalommal megrendezett szakmaközi megbeszélések kisebb létszámú szakmai találkozók, melyek egy-egy fontosabb, aktuális téma felvetésére és az érintett jelzőrendszeri tagok összehívására adnak lehetőséget. Ezért is kiemelt jelentőségű az

Éves Gyermekvédelmi Jelzőrendszeri Tanácskozás, hiszen az eseményen évről évre egyre több kerületi szakember jelenik meg, idén kb. 100-120 fő volt kíváncsi a programra.

Az Éves Gyermekvédelmi Jelzőrendszeri Tanácskozás résztvevői

Az éves gyermekvédelmi jelzőrendszeri tanácskozás megszervezésével kapcsolatban az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiadott „Szakmai ajánlás a család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer működésének és működtetésének szabályairól” (2. kiadás) útmutató ad támpontokat, mely a jelzőrendszeri együttműködésre vonatkozóan is egyértelmű alapelveket közvetít.

Az útmutató szerint az éves szakmai tanácskozást minden év február 28-áig kell megszervezni, és arra meg kell hívni

- a) a települési önkormányzat polgármesterét, a képviselő-testület tagját (tagjait) és a jegyzőt,
- b) a gyermekjóléti alapellátást és a szociális alapszolgáltatást nyújtó szolgáltatások fenntartóit,
- c) a településen szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátást biztosító intézmények képviselőit,
- d) a jelzőrendszer tagjainak képviselőit,
- e) a gyámhivatal munkatársait,
- f) a fiatalok pártfogó felügyelőjét, megelőző pártfogó felügyelőjét, és
- g) a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalban működő gyermek- és ifjúságvédelmi koordinátort.

Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények
Igazgatósága
Családtámogató és Gyermekjóléti Központ

A tanácskozás alapvető célja a település szociális és gyermekvédelmi helyzetének bemutatása, fejlesztési irányok meghatározása, a helyi közösség érzékenyítése. Lehetővé teszi az észlelő-és jelzőrendszer tagjainak eltérő szakmai megközelítéseinek megismerését, egységes álláspontok, közös szakmai nyelv és szemlélet kialakítását valamint adaptív stratégiák kialakítását. Ennek érdekében felhívja a figyelmet a hiányzó ellátási formákra, rendszerhibákra, rendszerabúzusra. Lehetőséget ad az évente minimum hat alkalommal megszervezendő szakmaközi megbeszélések témáinak kialakítására, hiszen idén is a Tanácskozás elégedettségi kérdőívén jelezheték jövőbeli témaigényeiket a részt vevő szakemberek.

A 2020. évi Tanácskozás tematikáját is az észlelő-és jelzőrendszeri tagok igényeinek figyelembe vételével állítottuk össze, így kerültek előtérbe az idei tanácskozás témái, köztük a gyermeki jogok érvényesülése a napi munkavégzés során, kiemelve a szakember felelősségét. Továbbá a traumát átélt gyermekekkel vagy a pszichiátriai betegséggel élő szülőkkel és gyermekekkel való együttműködés lehetőségeiről is hallhattunk előadásokat, illetve terítékre kerültek az eltérő kultúrájú családokkal végzett munka kapcsán a kultúraazonos megközelítés lehetőségei is.

A fenti témákban tartott előadások mellett szükségesnek tartottuk a jelzőrendszeri tagok konkrét igényeire való reflektálást is, a gyakorlati tudás megszerzésének lehetőségét, a saját élményű tréningmódszert alkalmazó szekciómunkát is. A Tanácskozáson megszerzett közös tudásbázis és a hozzájuk rendelt megfelelő kommunikáció, és gyakorlati módszerspecifikus technikák megismerése, szolgáltatások nyújtása lehet az észlelő-és jelzőrendszeri tevékenység jövőbeli sikerének kulcsa. Így a délelőtti előadások folytatásaként két szekcióban folytatták a munkát a jelenlévők. Az egyik szekcióban az erőszakmentes kommunikációt, mint a segítő szakmák eszközt próbálhatták ki a szekciót választó szakemberek a gyakorlatban is, példákkal, helyzetgyakorlatokkal. A másik szekció pedig a délelőtti előadás folytatásaként a tapasztalati tanulástól a vadon-kalandterápiáig – gyakorlat és alkalmazhatóság címet viselte, ahol a szakemberek saját élményű gyakorlatokon keresztül ismerkedtek a módszerrel, és ötleteket kaptak a módszer akár városi környezetben megvalósítható alkalmazására is.

A mára már egy naposra bővített Tanácskozás célja, az elismert szakemberek által hozott témák megismerésével, új módszerek bemutatásával a jelzőrendszer erősítése, a közös cél érdekében, mely nevezetesen a kerületi gyermekek veszélyeztetettségének mielőbbi észlelése/felismerése, a megtett jelzés eredményeképp pedig a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése, valamint egyéni igényeinek, szükségletének megfelelő szolgáltatásokba közvetítése.

Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények
Igazgatósága
Családtámogató és Gyermekjóléti Központ

Ezért az észlelő-és jelzőrendszeri tagok együttműködésének alapja, hogy a gyermekvédelmi törvény és az egyéb szabályozók betartása és a mindennapi munkába való beépítése megtörténjen. Mert **a gyermeki jogok nem jelentenek mást, mint: a gyermek szükségleteire adott adekvát szakmai választ, a jelzőrendszeri tagok közös célja pedig a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése** és/vagy szükséglete alapján különböző szolgáltatásokba juttatása (egészségügyi, pszichológusi, fejlesztőpedagógusi, stb.)

7

A Tanácskozást a jogszabályi előírásoknak megfelelően idén is sikerült február 28-áig megszerveznie intézményünknek, de talán sem az előadók, sem a résztvevők nem sejtették, hogy egy hasonló rendezvényt néhány héttel később a járványveszély miatt nem tarthattunk volna meg.

Bízunk abban, hogy a jelenlegi járványhelyzet mindannyiunknak ad ahhoz egy új látásmódot, hogy másképp tekintsünk a saját és a társszakmák tudására és a munka társadalmi hasznosságára. A jelzőrendszeri együttműködés a továbbiakban pláne akkor lehet igazán hatékony, ha a szakmák képviselői egymás szakmai munkájára úgy tekintenek, hogy egyiküké sem tud kizárólagosan tökéletes lenni a másik szakértelme, munkája nélkül. Ezt a fajta egymásrautaltságot és bizalmat a szakmai együttműködésben a kompetenciahatárok betartása tette és teheti a jövőben is professzionálissá.

A Covid19 humánjárvány idején megnő a jelzőrendszeri tagok és az állampolgárok jelzőrendszeri együttműködésre vonatkozó felelőssége, hiszen a járvány következtében az egészségügyi krízisek, gazdasági problémák, lelki terhek is járuléka a jelenlegi veszélyhelyzetnek.

A sajtó is folyamatosan megjeleníti és közvetíti a szakmáink által fontosnak tartott alapelveket, iránymutatásokat a krízisidőszakban (pl: családon belüli erőszak, a gyermekek, idősek helyzete, a kapcsolattartási kérdések, az oktatással összefüggő kérdések/nehézségek, munkanélkülivé válás, a hajléktalanok helyzete, stb., a fokozottan veszélyeztetett csoportok iránti szolidaritás, empátia kérdése és a társadalmi-egyéni felelősségvállalás).

A családok életében a megnövekedett feszültség okán is gyakoribbá válhat a családon belüli erőszak – a bántalmazás, az elhanyagolás most gyakorlatilag a négy fal között, következmények nélkül történhetnek –, ezért a jelzőrendszeri együttműködésre kiemelten nagy hangsúlyt kell fektetni a járvány okozta veszélyhelyzetben. A családok életében most személyesen nem, vagy csak kis mértékben, illetve más formában jelennek meg azok a szakemberek (pedagógusok, védőnők, gyermekorvosok, pszichológusok, fejlesztők, stb.), akik a problémát észlelni és jelezni hivatottak.

Az észlelő-és jelzőrendszeri munka ugyanakkor a veszélyhelyzet idején is emberséggel és megfelelő szakmai minőségben kell, hogy működjön. Mert, ennek a szakemberek közti együttműködésnek eredetileg is a gyerekek és a nehéz helyzetben lévő állampolgárok

Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények
Igazgatósága
Családtámogató és Gyermekjóléti Központ

veszélyeztettségének felismerése és csökkentése a célja, melyre talán ez a kritikus időszak még inkább felhívja a figyelmet.

A Tanácskozás előadóinak és a kerület szakembereinek ezúton is köszönjük a részvételét, aktivitását, érdeklődését! Reményeink szerint a február végi rendezvényen az előadók által hozott és előadott témák inspirációt adtak és felkeltették az idej témák iránt a kerületi jelzőrendszeri tagok érdeklődését. A még előttünk álló krízisidőszakhoz türelmet, szakértelmet, és elsődlegesen jó egészséget kívánunk a kerület szakembereinek és lakosainak!

8

Gergely Gabriella
jelzőrendszeri felelős és tanácsadó